

Význam „Listopadu 1989“ pro nás jako občany ČR i členy liptálského sboru

Historie má své hlubiny i výšiny. Po dobách útisku přicházejí doby svobody, radosti a naděje: když se Izrael vracel do Jeruzaléma po 60 letech babylonského zajetí, „*zdálo se nám to jako ve snách (Žalm 126). Tehdy byla plná radosti ústa naše a jazyk náš plesal. Tehdy pravili mezi národy: ‚Veliké věci učinil s nimi Hospodin‘ a proto veselili jsme se.*“

Totéž jsme prožívali my po čtyřiceti letech komunistického nátlaku. Byli jsme šťastni, když došlo ke změně a padla Železná opona. Mělo to pro nás obrovský význam, že po desítkách let nesvobody skončil ideologický a politický diktát. Ti, kteří těžce nesli 40 let komunistické diktatury, budou vždycky vděčně vzpomínat na Listopad 1989. Radovali jsme se z toho, že rozhodování o svých záležitostech můžeme vzít do svých vlastních rukou.

Jakkoli jsme se však radovali z této situace, ona nebyla sama v sobě konečným cílem, nýbrž začátkem nové budoucnosti a před námi byla zásadní otázka: Jak využijeme své svobody?

Jedním z prvních znamení pádu Železné opony byla možnost cestovat do zahraničí. Stovky přeplněných autobusů vyjízděly do Paříže, Londýna, Španělska, Norska, Chorvatska, atd. Po tolika letech izolace chtěl kdekdo poznávat jiné země. Už jsme si nepřipadali jako v uzavřené kleci, ale byli jsme částí Evropy a celého světa.

Pro náš liptálský sbor měla tato možnost ještě větší význam než turistika. Českým sborům bylo nabídnuto partnerství s holandskou reformovanou církví a toho jsme využili i my a vstoupili jsme do partnerství s holandským sborem v Beilen. Došlo pak k velkému počtu nezapomenutelných vzájemných kontaktů a vztah Beilen - Liptál má pro nás trvalý význam.

Základní důležitost měla pro nás kvalita života doma v České Republice. Ušlechtilá a prorocká vize presidenta Havla o tom, že „pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí“, byla spíš přáním a snem než skutečností. I když Havel pro tento cíl hledal povzbuzení v pražském setkávání různých morálních a filozofických autorit z celého světa.

Do popředí se dostala i jiná ekonomická vize Václava Klause, který prohlašoval, že se musíme velmi uskrovnit, abychom v krátkém čase dosáhli podstatného ekonomického zlepšení. Továrny a koncerny, které patřily státu, byly privatizovány tím, že všem obyvatelům se dostalo podílu v kuponové privatizaci, ale toto řešení selhalo vinou spekulací a podvodů. Idea svobodného trhu a tržní společnosti se jeví dobrou a logickou, ale nefunguje v prostředí podvodných finančních spekulací, krádeží a zločinů. Došlo k početným případům zkrachovaných bank a továren. Vymahatelnost práva se stala složitým problémem.

Situace církví po roce 1989

1. Nedošlo k tomu, že by se lid všeobecně vrátil do církve. Účast na bohoslužbách podstatně nevzrostla. Trvá odcizení od církve a počet křesťanů v České republice dál klesá.

2. V liptálské škole se zvýšil počet dětí, účastnících se nepovinného náboženství. Skupinka dětí se účastnila Nedělní školy a v červenci se konával celodenní výlet, jehož se někdy účastnili i někteří z rodičů. Farář Hudec později organizoval několikadenní cyklistický výlet a v současnosti se konají početné prázdninové tábory pro děti.

3. Materialistická filosofie už není oficiálně vnucována, ale ekonomické a materiální hodnoty zůstávají na prvním místě všeobecného zájmu.

4. Vynořila se široká stupnice duchovních zájmů bez vztahu ke křesťanské víře. Mnozí dávají přednost buddhismu a různým esoterickým a sektářským směrům. Projevuje se odmítavost vůči instituční církvi a účasti na bohoslužbách.

5. Charitativní činnost církve /Diakonie/: Byl založen veliký počet středisek, který převyšuje finanční a personální možnosti naší církve. Finanční pomoc státu se zmenšuje a možnosti církve nejsou bezedné.

6. Na ekumenické hnutí se nadále klade velký důraz, ale vztahy mezi církvemi nejsou už tak živé a spontánní jako dřív. Sebevědomí a celková pozice katolické církve vzrostla navzdory skutečnosti, že i počet jejích členů také podstatně klesl.

7. Stavební aktivity v Liptále, provedené před i po Listopadu 1989: pro sbor měla velký význam přístavba sborového sálu a sociálního zařízení. Kromě toho byla položena nová podlaha v kostele, nadstřešena garáž, provedena rekonstrukce koupelny a terasy odvodnění kolem kostela. Před tím byla odstraněna budova staré církevní školy vedle kostela. Značnou část prací provedli členové sboru a díky finančním darům od členů se sbor nezatížil dluhy. V poslední době byla na základě slíbených dotací z EU provedena rekonstrukce ústředního topení a tepelná izolace fary.

8. Finanční nezávislost církve na státu byla diskutována, ale nebyla uskutečněna už po 1. světové válce. Církev u nás nikdy nebyla na státu plně nezávislá. Komunistická vláda hradila platy farářů a využívala toho ke kontrole jejich aktivit. Všechno nyní směřuje k odluce církve od státu. Proto byl zahájen proces zvyšování členských příspěvků a ten musí pokračovat po celá další desetiletí. Malé sbory, které nebudou schopny shromáždit dost prostředků pro platy svých farářů, se budou slučovat. Liptálský sbor doufá, že si uchová svou nezávislost se svým farářem.

I když se značná pozornost soustřeďuje na ekonomické úkoly, jsme si vědomi toho, že smysl církve nezáleží v ekonomii. Sbor by ztratil svůj smysl, kdybychom nesdíleli Boží milost a pravdu, zvěstovanou v Božím Slovu – „moc ke spasení“ v Ježíši Kristu. Toto je zakoušeno a vyjadřováno různými typy zbožnosti v rámci církve. Všichni by si měli být vědomi toho, že „naše poznání je jen částečné“ /1Kor 13,12/, a vystříhat se jakékoli úzkoprsé exkluzivity a podceňování druhých. Pokud jde o základní směrnici pro vnitřní život a snahy sboru, je mým vyznáním Pavlovo slovo z 2. epištoly ke Korintským /2K 1,14/: „*Nechceme panovat nad vaší vírou, ale být pomocníky vaší radosti, neboť vírou stojíte.*“ Toto je jedinou schůdnou cestou v naší současnosti, v níž je obecně odmítáno jakékoli vnucování a v krizi se ocitá nejen ekonomie, ale i svědomí, vzájemné vztahy a vnitřní pokoj. Takový je způsob Ježíše Krista, který „nepřišel, aby jemu slouženo bylo, ale aby on sloužil“ /Mt 20,28/, a společenství, plné pokoje, radosti a naděje, zůstane i dnes přitažlivé pro většinu lidí.

Jaroslav Voda, listopad 2014

Dopis pro sbor v Beilen ke vzpomínkovému aktu dne 4.11.2014 k 25. výročí pádu komunismu v Evropě. Autorem je bratr farář Jaroslav Voda, který v tu dobu v Liptále působil a byl požádán aby popsal vliv tehdejších událostí na náš život a na život ve sboru.
